

1, 2, 3

TEC time

Waarvoor dient een gareel ?

Dit heb je nodig :

Schrijfgerief

Lees deze tekst aandachtig

Het gareel

Het zware boerenleven

In de nabijheid van een versterkt kasteel wonen, was niet gemakkelijk voor de boeren. Of ze nu vrije boer waren dan wel lijfeigene. In ruil voor de bescherming van de burchtheer betaalden ze allen een hoge tol. De lijfeigenen mocht de kasteelheer als zijn bezit beschouwen. De vrije boeren pachten grond van de burchtheer. De opbrengst ervan mochten zij voor eigen gebruiken houden. Wel moesten ze jaarlijks een tiende van hun oogst en hun veestapel als pacht afstaan aan de kasteelheer. Bovendien waren ze verplicht om hun graan bij hem te laten malen, hun druiven te laten persen, hun potten te laten bakken of bier te brouwen. Ook dat moesten ze met een deel van hun opbrengst vergoeden.

Het gareel in de plaats van het juk

Om het land te bewerken, gebruikten de boeren tot de twaalfde eeuw vooral ossen als trekdieren. De dieren trokken de last met een houten blok op hun nek. Zo'n juk was erg hinderlijk. De dieren konden daardoor maar op halve kracht trekken. Rond 1100 maakten de boeren meer en meer gebruik van het gareel. Het was van hard leer gemaakt in plaats van ruw hout. Bovendien rustte het op de schouders en de borst en niet meer op de schoft. Het resultaat was één dier dubbel zo goed werk kon leveren. Nu konden ook paarden worden ingespannen. De boeren ondervonden dat paarden beter geschikt waren voor het boerenwerk. Geleidelijk aan verdween de os als trekdier.

Nog twee andere technieken

Het werd ook mogelijk om meerdere paarden tegelijk in te spannen. Hoefijzers - die de Romeinen reeds gebruikten om er hun paarden mee te beslaan - werden opnieuw gebruikt. Ze voorkwamen dat de hoeven van de paarden afsleten. Natte akkers en kiezels op de weg konden hen nu veel minder deren. Ook het ploegen verbeterde. Ploegen werden nu niet meer alleen van hout gemaakt. Eerst werd het hout verstevigd met een ijzeren punt. Later werd zelfs heel de ploeg van ijzer gemaakt. Zo kon de grond dieper omgeploegd worden.

Het resultaat

Eén boer kon nu ook meer grond bewerken. Vele bossen werden gekapt. Er konden meer gewassen op een grotere oppervlakte worden verbouwd. Men zorgde ervoor dat de grond niet snel uitgeput geraakte. Daarom werden akkers bemest en gewassen afgewisseld. Elke twee à drie jaar bleef een akker zelfs onbewerkt liggen of als weiland gebruikt. De gevolgen van deze verbeterde technieken lieten niet lang op zich wachten. De opbrengsten werden groter, de verscheidenheid in gewassen nam toe. Al die veranderingen brachten een verbetering in de levensomstandigheden van de boeren.

Maak een samenvatting van die tekst en deel hem in alinea's in.
Schrijf bij elke alinea de twee belangrijkste zinnen.

Het gareel

1. ....
- .....
- .....

2. ....
- .....
- .....

3. ....
- .....
- .....

4. ....
- .....
- .....

Teken een periodeband en kleur de periode waarin het gareel werd uitgevonden.
Schrijf onder die periode in een kadertje 'het gareel'.

Teken onder de periodeband een getallenlijn als eeuwenband.
Duid daar op het begin van onze tijdrekening aan en het jaartal waarin we nu zijn.
Trek van het kadertje met daarin het woord 'het gareel' een pijl naar de juiste plaats op de getallenlijn.

Formuleer zelf vijf zinvolle vragen (over opdracht 1, 2 en 3)
en laat je vriendjes ze beantwoorden.
Zorg ervoor dat je zelf ook het (juiste) antwoord kent.

Je kunt vertellen hoe het gareel het leven van mensen ingrijpend heeft gewijzigd.

Je kunt vertellen hoe het gareel een instrument is waardoor de mens het bewerken van de grond kon verbeteren.

Je kunt vertellen hoe het bewerken van de grond evolueerde voordat het gareel was uitgevonden. Je kunt daarbij aangeven dat het van gevonden naar uitgevonden of gemaakt evolueerde, van eenvoudig naar complex, van traag naar snel en van ruw tot preciezer.